

Nemohli jsme si nevšimnout, že naši důstojníci jsou stále nervóznější, a my z toho byli nervózní o to víc. Bylo jasné, že každou minutou vyrazíme do bitvy. Ale kde byl nepřítel, kde byly jeho přední linie? Zdálo se, že nikdo není s to něco zjistit. Myšlenka na vyslání průzkumu byla našemu veliteli praporu kapitánu Kotovovi zjevně zcela cizí. Ležel na břiše vedle mne, zatímco na mé druhé straně byl nadporučík Bolšapov.

Jak svítalo, vzdálené objekty v tovární čtvrti začaly získávat určitější tvary. Nalevo jsme mohli vidět obrovské nádrže na benzin. Co bylo za nimi – a kdo? Za nádržemi bylo kolejiště s roztroušenými vagóny a jen Bůh věděl, co se mezi nimi skrývalo. Uběhlo několik minut, němečtí průzkumníci nás zpozorovali a přivolali na nás minometnou palbu. Nad námi se zjevily messerschmitty 109. Brzy na nás začaly v pravidelných intervalech dopadat zápalné pumy a každá z nich vyvolávala otřesy, ze kterých nám cvakaly zuby. Nastal mezi námi zmatek – námořníci běhali tam i zpět a netušili, co mají dělat.

Kotov, Bolšapov a já jsme se vrhli do hlubokého kráteru a tam jsme zůstali, přilepení k zemi, a čekali jsme, až ostřelování poleví. Ze všech stran bylo slyšet sténání a prosby našich raněných. Příběhla spojka se zprávou, že byl zabit zástupce velitele divize. Byla to hrůza a horší už to být nemohlo. A právě v tu chvíli jsme uslyšeli svištění našich kaťuší pálících z druhého břehu. Dobrá práce, chlapi, v pravou chvíli!

Viděli jsme, jak kaťuše devastují pozice německých minometů a jak při každém dopadu raket létají fricové vysoko do vzduchu. Jaký to pohled – žluté plameny explodujících kaťuší a muži i kusy těl létající všemi směry...

Nadporučík Bolšapov vyběhl nahoru, vytáhl pistoli a zvolal: „Za vlast!“ Vyrazil kupředu k obludným nádržím, kde byly pozice německých kulometčků.

Jako by pode mnou byla pružina, nepamatuji se jak, ale najednou jsem byl vedle něj a povzbuzoval ostatní námořníky, aby se přidali. Naše doposud váhající linie se semkla a všichni vyskočili na nohy. Strach a obavy byly ty tam a společný útok vlil odvahu do žil i těm nejvíce váhajícím.

Němci zahájili zleva palbu z kulometů. Jejich hnízda byla dobře

maskovaná kdesi v troskách u Dlouhé rokle⁴). Vlny postupujících námořníků padly k zemi a útok se zastavil. Nadporučík Bolšapov mi nařídil vyrazit k troskám a vyřídít kulometry ručními granáty. Okamžitě a bez váhání jsem uposlechl. Nepřátelská palba mne našťěstí minula, a jakmile německé kulometry ztichly, útoky mohl být obnoven.

Když nás fricové spatřili a uvědomili si, že je u benzinových nádrží brzy obchvátíme z boku, přivolali na nás opět dělostřeleckou palbu, kterou koordinovali s náletem *Luftwaffe*. Německé zápalné pumy zažehly velký oheň a nádrže s benzinem začaly vybuchovat. Vše pokryla hořící kapalina a nad námi s ohlušujícím rachotem tančily gigantické plameny. Stačila minuta a zbyla by z nás jen hromada uzeného masa.

Vojáci a námořníci, kteří byli zachvázeni plameny, ze sebe strhávali hořící šaty, ale nikdo se nezastavoval, nikdo neodhazoval zbraně. Útok hořících nahých mužů – těžko říct, co si Němci museli myslet. Možná nás měli za demony nebo světce, které nemohou zastavit ani plameny. To by vysvětlovalo, proč opustili svá postavení a běželi jako zajíci, ani se nedívali zpět. Zahnali jsme je i od silnice vedoucí podél benzinových nádrží a nakonec se zastavili až na některé z nejzápadnějších ulic města. My zatím našli úkryt v maličkých domcích stojících podél cesty. Někdo mi hodil celtu na přikrytí. Stáli jsme tu nazí, někteří přikrytí dekami celtami, a čekali, až nám přinesou nové uniformy. Skupina nahých ruských vojáků právě prošla svým ohnivým křtem.

Metělev, náš velící důstojník, řídil naši palbu hned na tři cíle – železárnou u Dlouhé rokle, městskou ledárnu a Mamajevskou mohylou, která kdysi bývala hřbitovem.⁵ Ve strži jsme sousedili s Rodimcevovou 13. gardovou divizí, zdecimovanou zuřivými boji v centru města.

⁴) Balka, zde překládáno jako rokle nebo strž; mělké údolí se strmými, do krajiny hluboce se zařezávajícími svahy, vymleté vodou, po většinu roku však vyschlé – pozn. překl.

⁵) Mohyla byla vybudována ve 14. století na počest tatarského chána Mamaje. Jednalo se o jedinou výšinu v širém okolí, z níž byl dokonalý přehled nad celým městem i nad děním na Volze – pozn. překl.